

ERMENİ İDDİALARININ VE TÜRLERE KARŞI ÖNYARGILARININ GÜNÜMÜZDEKİ KAYNAKLARI

Osman GÜN

Ermenilerin siyasi ve tarihi görüşlerine yakınlık duyanlar, kendilerine yöneltilen eleştirilere karşı haklı çıkabilmek için Ermenilerin her daim mağdur ve ezilmiş bir halk olduğu imajını yaymaya gayret göstermektedirler. Bu imaj inşasında, iddiaya göre, onlara topyekûn zulmeden Türklere karşı saplantılı bir düşmanlık geliştirilmiş ve bu Türk düşmanlığı Ermenilerin mağduriyet ve ezilmişlik söyleminde sıklıkla kullanılan bir araç haline gelmiştir. Yakın zamanda bir Amerikan gazetesi olan Washington Postta çıkan bir yorum yazısı ve ona verilen cevap, bu mağduriyet ve ezilmişlik ve zalim Türk söylemine bir örnek teşkil etmektedir.

ABDde faaliyet gösteren Ulusal Çıkar Enstitüsünde kıdemli araştırmacı (*senior fellow at the Center for the National Interest*) Andrew Bower, Washington Post gazetesinin editörüne hitaben yazmış olduğu bir mektupta,^[1] Ermenistan ve Rusya ortaklığının, İŞİD ile mücadelesinde ABDnin vazgeçilmez bir müttefiki olan Türkiyeyi tehdit ettiğini ifade etmiştir. Rusyanın hâlihazırda Ermenistanda biri Türkiye sınırına yaklaşık 40 km uzaklıkta iki askeri üssü bulunmaktadır.^[2] Aralık ayında bu yana Ermenistan yeni gelen Rus askerlerine ve silahlarına da ev sahipliği yapmaktadır. Tüm bunların Türkiyeye bir tehdit oluşturduğu düşüncesiyle, Andrew Bower bu bağlamda mektubunda ABDnin Ermenistan ile olan ilişkilerini sorgulamıştır.

Paul Manoukian isimli Ermeni kökenli bir yazar ise, Andrew Bowerın mektubuna cevaben Washington Post gazetesinin editörüne bir mektup göndermiştir.^[3] Ermenistanın Rusyaya olan yakınlığını meşru göstermek amacıyla Manoukian Birinci Dünya Savaşında gerçekleşen olaylara atıfta bulunmuştur. Bu bağlamda, Türklerin en az bir milyon Ermeniye vahşice katlettiğini ve katliamlara son verenin Rusya olduğunu iddia etmiş, ABDnin ise bugüne kadar ne Ermenilerin acısını tanıdığını, ne de Türkiyeyi sorumlu tuttuğunu ifade etmiştir. Görüldüğü gibi Manoukian, Ermenistanın politikalarına yöneltilen eleştiriye hemen mağduriyet ve ezilmişlik ve zalim Türk söylemine başvurarak cevap vermiş, bu şekilde Ermenistan politikalarına yöneltilen eleştiriye etkisiz hale getirmeye çalışmıştır. Burada ayrıca ilginç bir not düşülmesi gerekmektedir: Osmanlı Ermenilerini Osmanlı devletine karşı isyana kışkırtarak 1915 olaylarının patlak vermesine sebep olan aktörlerin başında Rusya da bulunmaktaydı. Bu yüzden Osmanlı İmparatorluğunda toplumsal çatışmalara zemin hazırlayan Rusyayı Ermenilerin kurtarıcısı olarak göstermek tarihi gerçeklerle bağdaşmamaktadır.

Eleştirilere karşı kullanılan bir başka yöntem ise, Ermenilerin ortaya koyduğu görüşlere herhangi bir şekilde katılmayanları sorgusuz sualsiz Ermeni düşmanı ilan etmektedir. Taniel Koushakjian yazısı buna iyi bir örnek oluşturmaktadır. Mercury Danışmanlık şirketi Başkan Yardımcısı Adam Ereli, Forbes dergisine yazdığı yazıda, "Ermenistan, Putinin yeni uydu ülkesi (Putins Newest Satellite State)[4] haline geldiğini belirtmiştir. Armenia Agenda [5] editörü Taniel Koushakjian ise, Adam Ereliyi Ermenilere saldırmakla suçlamıştır. Koushakjiana göre Adam Erelinin bu yazıyı yazmasının sebebi, çalıştığı şirketin (Mercury) soykırımı inkâr etmesi ve kendisinin de, iddiaya göre, Ermeni düşmanı olarak Türk İlerleme Enstitüsü (Turkish Institute of Progress) ile işbirliği içinde olmasıdır. Koushakjian, aynı zamanda Haifa Üniversitesinde siyasal bilimler profesörü ve Georgetown Üniversitesinde misafir araştırmacı olan Brenda Shaffer de Ermenilere saldırmakla suçlamaktadır. 2014te Brenda Shaffer'in New York Times'da, Ermenistanın Rusyanın bir sonraki kapacağı toprak parçası (Russias next land grab)[6] olacağına dair bir yorum yazısı yayınlamıştı. Koushakjian ise Brenda Shafferin yazısını çürütmek için, Brenda Shaffer'in Azerbaycan devletine ait bir petrol şirketinde danışman olduğunu ifade etmiştir.

Koushakjianın gösterdiği tepkiler şu gerçeği gözler önüne sermektedir: Ermenistanın siyasi kararlarına yapılan eleştiriler, Ermenilere yapılan saldırı olarak algılanmaktadır. Koushakjian, hiçbir zaman ne Brenda Shaffer ne de Adam Erelinin yazılarını somut verilerle yalanlamamış, onları hiçbir gerekçe sunmadan Ermeni düşmanı ilan etmekle yetinmiş ve bir kuruluşla bağlantılı olmayı kendiliğinden suçluluk olarak varsaymıştır.

Diaspora Ermenilerinin hazırladığı Ermeni düşmanlarından oluşan utanç listeleri bu aşırı zihniyete bir başka örnek oluşturmaktadır. Örnek olarak 1915 olaylarının niteliği tartışmaları yerine çalışmalarını ASALA gibi Ermeni terör grupları üzerine odaklayan Coastal Carolina Üniversitesi öğretim üyesi Dr. Christopher Gunn bile bu tür bir listeye alınmıştır.

Kendileri gibi düşünmeyenleri Ermeni düşmanlığı ile suçlayan yazarlar, Ermeni düşmanlığının neye göre tespit edildiğini hiçbir şekilde açıklamamaktadırlar. Bunun yerine, olayların esasına dayanmadan, yazarların kişisel bilgilerini kullanarak veya temelsiz suçlamalara başvurularak Ermeniler her daim haklı gösterilmeye çalışılmaktadır.

Mağduriyet ve ezilmişlik söylemi için kimi zaman da Stefan Ihrig ve Lawrence Douglas gibi akademisyenlerin çalışmalarına başvurulmaktadır. Bu akademisyenlerin çalışmalarında Ermenilerin Türkler dışında başka taraflarca da ezildiği anlatımı ortaya konmaktadır.

Tarihçi Stefan Ihrig Germany and the Armenians from Bismarck to Hitler (Bismarktan Hitlere Almanya ve Ermeniler) adlı kitabında Holokost ve Ermeni soykırımı arasında bir bağlantı kurmaktadır. Ihrigin iddiasına göre Ermeni soykırımının yeni doğan Türkiye Cumhuriyetinin kuruluşuna imkân verdiğine yönelik Birinci Dünya Savaşı sonrasında Almanyada var olan inanç, Almanları adeta büyülemiştir. Ihrigin görüşüne göre, Naziler Holokost esnasında Ermenileri doğudaki Yahudiler olarak göstermişler ve Ermenilerin Yahudilerle aynı safta olduklarını, hatta Ermenilerin daha düşük bir ırktan geldiklerini iddia etmişlerdir (Yahudilerden daha da kötü muamele gördükleri için Über Jews yani Süper Yahudiler yakıştırmaları yapılmıştır).[7]

Ancak Ihrigin ortaya koyduğu bu iddia en iyi ihtimalle bir bilgisizlik, en kötü ihtimalle ise bir çarpıtma ürünüdür. Birinci Dünya Savaşı sırasında Osmanlı İmparatorluğuna karşı savaşılan silahlı Ermeni grupların liderlerinden olan Drastamat Kanayannın (Dro)[8] İkinci Dünya Savaşı sırasında yapmış olduğu faaliyetleri hatırlatmakta fayda olacaktır. Dro, 20.000 kişiden oluşan Ermenistan Nazi Lejyonunun başında yer almıştır. Kendisi Nazi iktidarı döneminde Almanyanın Şansölyesi Adolf Hitlerle birkaç kez bir araya gelmiş ve Hitlerle Birinci Dünya Savaşı sırasında Ermeni ayaklanmalarından edindiği tecrübeleri aktarmıştır. Dro, eylemleri sebebiyle Naziler nezdinde Yahudi Avcısı olarak anılmıştır. Dronun Nazilerle anlaşmasında iki temel sebebi vardı. Birincisi, Ermenistan ve Almanya arasındaki ilişkileri yakın tutarak, Nazilerin Ermenistan üzerinden Türkiyeye saldırmasını sağlamak, ikincisi ise Hitlerin yeni ırk sıralamasında Ermenilerin saygın bir konum edinmesini sağlamaktı.[9]

Naziler ve Ermeniler arasındaki ilişkiler İkinci Dünya Savaşının öncesine dayanmaktadır. 1934te Dr. Paul Rohrbach ve Emeni kökenli Artashes Abeghion gibi düşünürler, Nazi meslektaşlarının yardımı ile Ermeni ve Ari Irkı[10] adlı kitapla Ermenilerin Almanlarla aynı ırktan geldiklerini ve Ermenicenin de bir Hint-Avrupa dili olduğunu ortaya koyan çalışmalar yapmışlardır. Ayrıca, 1933te Almanyanın Propaganda Bakanı Joseph Goebbels resmi olarak Ermenilerin de Ari ırktan geldiklerini ifade etmiştir. Bu örnekler, Ihrigin Ermenilerle ilgili anlatısının ne kadar yanlış olduğunu gözler önüne sermektedir.

Stefan Ihrig ve ona destek çıkan Lawrence Douglas gibi Ermeni görüşlerini benimseyenlerin pekiştirdiği ezilmiş ve mağdur Ermeni kimliği, nefret söylemleri ve şiddet eylemlerine adeta zemin oluşturmaktadır. Saplantılı bir şekilde muhafaza edilen bu ezilmişlik ve mağduriyet kimliğinin yarattığı aşırılıklar, günümüzde de güçlü bir şekilde devam etmektedir. Bu sebeple diaspora Ermenileri arasında kanaat önderi konumundaki California Courier editörü ve Ermeni Artsakh Fon Başkanı Harut Sasunyan gibi şahısların şiddet çağrılarında bulunmaları hiç şaşırtıcı değildir.[11]

Yakın zamanda gerçekleştirilen ve Sasunyanın da katıldığı 10. Ermenistan Müzik Ödülleri Töreni, yukarıda bahsedilen aşırı Ermeni söylemlerinin tekrar beyan edilmesine bir vesile olmuştur. 10. Ermeni Müzik Ödülü Töreni 27 Şubat 2016da Kremlin Kevorkiev Salonunda yaklaşık 4500 davetlinin önünde düzenlenmiş ve Ermenistan ulusal kanalından da canlı olarak yayınlanmıştır. Özel misafir ve organizatörlerin arasında Armenia Futura dergisinin temsilcisi ve ayrıca Harut Sasunyan, saçma beyanlarıyla tanınan Rus milletvekili Vladimir Jirinovski ve dünyaca ünlü kemancı ve orkestra şefi Sergey Smpatian gibi isimler bulunmaktaydı. Fransız milletvekili Valerie Boyer[12] ve Serj Tankian[13] gibi davete katılamayan diğer onursal davetliler ise programa video bağlantısı ile veya temsilcileri vasıtası ile katılmışlardır.

Jirinovskinin ödülünü alırken yapmış olduğu açıklama dikkat çekicidir. Adıgeçen şahıs şunları söylemiştir: Bir gün gelecek, Ermeniler hür Batı Ermenistan [Doğu Anadolu kastedilmektedir] topraklarında kendi festivallerini kutlayacaklar. Bu, Kars, Ardahan, Sason veya Trabzon'da olabilir. Bu sizin kutsal dağınızın, Ağrı Dağının adını taşıyabilir. Rus jetinin düşürülmesinin ardından, bana kalsa Türkiye'ye karşı çok güçlü bir saldırı emrim

olurdu. Bu saldırıdan sonra Türkiyenin az bir kısmı ayakta kalırdı. Dünyadaki bütün Ermenilerin dileğinin gerçekleşmesini diliyorum: I. Dünya Savaşı sırasında, Nisan 1915 tarihinde o korkunç soykırımı gerçekleştirenler cezalandırılacaklar.[14] Sözlerine devam eden Jirinovski, Türklerin asıl yurdunun Orta Asya olduğunu ve Türklerin oralara geri dönüp Anadoluyu Kürtlere, Yunanlılara ve Ermenilere bırakmaları gerektiğini ifade etmiştir.

Jirinovskiden sonra söz alan Sasunyan, Ermeni soykırımından bu yana 100 sene geçmiş olmasına rağmen, 1000 sene de geçse haklarından vazgeçmeyeceklerini söylemiştir. Sasunyanın 1000 senelik mücadele anlayışı, Hitlerin 1000 sene sürecek Nazi imparatorluğu hayalini çağrıştırmaktadır. Hem Sasunyanın hem de Hitlerin anlayışında asla sorgulanmayacak bir nefret ve aşırı eylemleri her daim meşrulaştıran bir zihniyet mevcuttur. Sasunyan gibi aşırı fikirli şahıslar, kendilerini ve sözlerine kulak asanları (ki maalesef pek çok Ermeni bu sözlere kulak asmaktadır) 1000 senelik bir nefrete, düşmanlığa ve şiddete hazır tutmaktadırlar.

Sasunyana göre Osmanlı İmparatorluğu nasıl çöktüyse, Türkiye Cumhuriyeti de iç ve dış baskılar neticesinde çökecektir ve o gün geldiğinde Ermenilerin topraklarını geri almak için hazır olmaları gerekmektedir. Hazır olmak için Ermenistanın askeri, siyasi ve ekonomik olarak kuvvetli olması gerektiğini vurgulamaktadır. Bu tür aşırı ve tehlikeli söylemlerin Ermenistanın resmi televizyon kanalı tarafından naklen verilmesi ise son derece düşündürücü bir gelişmedir.

* Resim kaynağı: <http://http://www.thecaliforniacourier.com/4500-guests-attend-special-armenian-genocide-program-in-kremlin-hall/7/>

[1] https://www.washingtonpost.com/opinions/the-russia-armenia-alliance-is-threatening-turkey-a-critical-us-ally/2016/02/26/18289900-da5f-11e5-8210-f0bd8de915f6_story.html

[2] 2010 yılında Ermenistanda Rus askeri üssü kurulmasını ve bu ülkede kalma süresini amaçlayan 16 Mart 1995 tarihli Moskova Erivan Antlaşmasının 49 yıl için uzatılması konusunda mutabakata varılmış ve 20 Ağustos 2010 tarihinde iki devlet arasında protokol imzalanmıştır. 6 Temmuz 2011 tarihinde yürürlüğe giren protokolda Moskovanın 2044 yılına kadar Ermenistanda konuşlandırılacak.

<http://www.bilgesam.org/Images/Dokumanlar/0-66-20141212541170.pdf>

[3] https://www.washingtonpost.com/opinions/armenias-alliance-with-russia-makes-perfect-sense/2016/03/01/1949c322-df0a-11e5-8c00-8aa03741dced_story.html

[4] <http://www.forbes.com/sites/realspin/2016/02/24/putins-newest-satellite-state/#403c08f83549>

[5] ArmenianAgenda, Amerikalı Ermenilerin lobicilik kuruluğu olan Amerikanın Ermeni Meclisinin (Armenian Assembly of America) haber blog sitesidir. <http://www.armenianagenda.com/>

[6] http://www.nytimes.com/2014/09/10/opinion/russias-next-land-grab.html?_r=0

[7] Dr. Pat Walsh, <http://drpatwalsh.com/2016/02/26/were-the-armenians-uber-jews/>

[8] Antranig Chalabian, *Dro Drastamat Kanayan: Armenias First Defence Minister of the Modern Era*

[9] Nazi Partisinin etkili bir kanadı olan Simon Vratsian, Ermenileri Ari Irkına değil de yaşamayı hak etmeyen Asyalı ırkına dâhil edilmesini öngörmüştür.

[10] Dr. Paul Rohrbachand ve Artashes Abeghian, *Armenian-Aryan*.

[11] <http://avim.org.tr/en/Yorum/THERE-MAY-BE-HOPE-LET-S-BE-OPTIMISTIC-ABOUT-THE-RESOLUTION-OF-THE-TURKISH-ARMENIAN-CONTROVERSY> ; <http://avim.org.tr/tr/Yorum/BIR-RADIKAL-ERMENI-PORTRESI-SASUNYAN-IN-ACIK-NEFRET> ; <http://avim.org.tr/tr/Yorum/SASSOUNIAN-IN-ORTUK-NEFRET-VE-SIDDET-RASYONALIZASYONU-Aslan-Yavuz-SIR>

[12] Fransız Parlamentosu tarafından kabul edilen; ancak, *Fransa Anayasa Konseyi* tarafından "anayasaya aykırılık" gerekçesiyle iptal edilip yürürlüğe giremeyen yasayı sunan milletvekilidir. Kısaca "inkâr yasası" olarak da anılan söz konusu yasa, "Ermeni Soykırımının varlığının inkâr edilmesi, aşağılanması ve önemsizleştirilmesi gibi davranışlarda bulunanların 1 yıl hapis ve/veya 45 bin Avro para cezası ile mahkûm edilmesini öngörmüştür. <http://www.assemblee-nationale.fr/13/propositions/pion3842.asp>

[13] System of a Down adlı müzik grubunun solistidir. 2004teki konser biletlerinin üzerinde Köpeklerle ve Türklere giriş yasaktır yazmışlardır. Grubun Türk düşmanlığı yaygın bir şekilde tanınmaktadır. <http://www.tetedeturc.com/home/spip.php?article4522>

[14] <http://www.thecaliforniacourier.com/4500-guests-attend-special-armenian-genocide-program-in-kremlin-hall/7/>

Yazar Hakkında :

Atıfta bulunmak için: GÜN, Osman. 2026. "ERMENİ İDDİALARININ VE TÜRLERE KARŞI ÖNYARGILARININ GÜNÜMÜZDEKİ KAYNAKLARI." Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM), Yorum No.2016 / 20. Mart 29. Erişim Nisan 29, 2026. <https://avimbulten.org/tr/Yorum/ERMENI-IDDIALARININ-VE-TURKLERE-KARSI-ONYARGILARININ-GUNUMUZDEKI-KAYNAKLARI>

Süleyman Nazif Sok. No: 12/B Daire 3-4 06550 Çankaya-ANKARA / TÜRKİYE

Tel: +90 (312) 438 50 23-24 • **Fax:** +90 (312) 438 50 26

 @avimorgtr

 <https://www.facebook.com/avrasyaincelemelerimerkezi>

E-Posta: info@avim.org.tr

<http://avim.org.tr>

© 2009-2025 Avrasya İncelemeleri Merkezi (AVİM) Tüm Hakları Saklıdır